

FORORD

Med kirkeåret er det som med en mand, der kom trækkende med en cykel. Jeg standsede ham og spurgte, om den var punkteret eller kæden hoppet af.

»Nej, det tror jeg ikke,« svarede han. »Men jeg kom gående ud ad landevejen, og så mødte jeg en mand. Han spurgte mig, hvor jeg skulle hen, og jeg svarede: 'Til Tikøb.' Det mente han var alt for langt at gå, så han sagde: 'Ta' en cykel.' Og så gav han mig den her.« Manden holdt cyklen ud fra sig i strakt arm. »Men jeg må indrømme, at jeg kraftigt overvejer at lægge den i grøften og fortsætte uden den. De der jernpinde, der stikker ud for neden ...«

»Pedalerne?« spurgte jeg høfligt.

»Nå, hedder de det? Men altså, de rammer hele tiden imod min ankel, så jeg nærmest er gul og blå. Og jeg kan ikke finde ud af, hvordan jeg skal holde på styrepinden, hvis jeg gerne vil have den ene hånd fri.«

»Har du prøvet at sætte dig op på sadlen og træde pedalerne rundt med benene, mens du styrer med hænderne?« spurgte jeg.

»Sætte mig op på den?« Han så nærmest skræmt ud. »Er du gal! Den balancerer jo kun på to tynde hjul. Jeg ville ende i grøften.«

Efter at jeg havde været præst i godt syv år, skiftede jeg til min nuværende stilling som generalsekretær i Kristeligt Forbund for Studerende. I løbet af det første halve år gik det op for mig, hvor meget jeg savnede kirkeårets rytme.

Jeg tror, en del kristne tænker om kirkeåret som en overflødig og irriterende dødvægt. Som præst oplevede jeg noget andet. Jeg oplevede kirkeåret som en værdifuld hjælp for mig i mit liv med Gud. Og nu da jeg

ikke længere skulle prædike for en menighed over kirkeårets tekster, var jeg kommet ud af denne rytme. Da jeg først havde sat ord på mit savn, indså jeg, at kirkeåret ikke eksklusivt var for praktiserende folkekirkepræster, og jeg begyndte at læse kirkeårets tekster i min stilletid med Gud hver morgen. Jeg fulgte kirkeåret gennem faste, fest og forventning, bod, bøn og bryllup. Undervejs skrev jeg mine refleksioner over teksterne ned, og disse refleksioner er nu blevet til denne bog.

Manden i »lignelsen« har brug for mere end en forklaring og en tilskyndelse, inden han finder ud af, hvor nyttigt et hjælpemiddel en cykel er, hvis man skal til Tikøb. Han har brug for træning. På en måde kan man sige, at denne bog er en træningsbog i kirkeåret. Jeg vil mere end forklare om kirkeårets værdi. Jeg vil mere end tilskynde til at leve med kirkeårets rytme. Jeg tilbyder træning i kirkeåret. Læs kirkeårets tekster, og bed kirkeårets bønner dagligt. Fordøj dem gennem refleksionerne i denne bog. Ligesom man skal op på sadlen og træde i pedalerne for at få nytte af en cykel, sådan må man i gang med at læse og bede og reflektere for at få nytte af kirkeåret.

Ligesom cyklen balancerer kirkeåret på to hjul: At tro på Kristus og at leve med Kristus. Da den nu afdøde, svenske biskop Bo Giertz skrev to andagtsbøger over kirkeårets tekster, var dette netop titlen på hans to bind.

Det er mit håb, at jeg med denne andagtsbog, der er bygget op omkring kirkeårets første tekstrække, kan forvandle kirkeårets irriterende dødvægt til et værdifuldt hjælpemiddel på troens og livets vej, en støttende struktur for troen på og livet med Gud.

BRUGERVEJLEDNING

Søndag er dagen, hvor vi hviler ud efter ugens indsats med studier, arbejde og tjeneste for andre. Samtidig er søndagen ugens begyndelse. En dag som på en særlig måde er Herrens dag og derfor en dag præget af Guds ord, bøn og gudstjeneste. Sådan vil kirkeåret udfordre os til at tænke om søndagen. Den bedste måde at lære at leve med kirkeåret på er at bruge søndagen til gudstjeneste i en kirke, hvor Guds ord forkyndes efter kirkeårets tekstrække og i ærbødighed for Bibelens særlige karakter som Guds ord.

Denne andagtsbog breder den enkelte søndags tema og tekster ud over alle ugens dage. Til hver søn- og helligdag er der én læsning fra Det Gamle Testamente, én fra et af de fire evangelier og én fra den øvrige del af Det Nye Testamente. Jeg har valgt at dele disse læsninger ud over ugens dage. Søndag læses dagens prædiketekst og den tilhørende udlægning og applikation. Enten kan man læse den inden gudstjenesten som en appetitvækker eller efter gudstjenesten som en efterklang.

Læsningen fra Det Gamle Testamente giver ofte en god baggrund for at høre dagens evangelium. Denne tekst læses mandag og tirsdag og uddybes gennem de tilhørende udlægnings. Onsdag og torsdag læses evangelieteksten igen med fokus på nye perspektiver i teksten. Evangelietekstens rolle er ofte at fokusere på Jesus og det, han har gjort. Fredag og lørdag læses den anden tekst fra Det Nye Testamente. Denne tekst lægger sig ofte i forlængelse af evangelieteksten ved at fokusere på, hvordan vi skal handle på baggrund af evangeliet. Den giver svaret på, hvilket liv der svarer til evangeliet.

Sammen med bibellæsningerne og denne bogs udlægnings og applikationer er det godt at supplere med de bønner, vi finder i Salmebo-

gen sammen med søn- og helligdagens tekstlæsninger. Den første af de to bønner (kaldet kollekter) er oprindeligt skrevet af Luthers nære medarbejder Veit Dietrich. De sætter bønnens ord på den enkelte søn- og helligdags særlige tema. Ved at bede disse meget indholdsmættede bønner først ved gudstjenesten og derefter hver dag i ugen, der følger, hjælpes vi til at omsætte den enkelte søndags tema i vores liv. Ligesom cykling kræver øvelse, fordrer troen gentagelse.

Veit Dietrichs bønner er et eksempel på en indlevelse i kirkeårets temaer, som kan blive værdifuld for os. Bønnernes fokus vil udfordre de fleste af os, fordi de er fokuseret på det evige liv i højere grad end det, der har med dette liv at gøre. De vil også udfordre de fleste af os ved i højere grad at fokusere på ordet og sakramenterne og i mindre grad på erfaring, følelse og forstand. Og så vil de udfordre de fleste af os ved helt naturligt at kæde troen og gerningerne sammen. Det er naturligvis også godt med frit formulerede bønner. Hvis man afslutter sin andagt med Veit Dietrichs bøn, benytter man dem sådan, som de oprindeligt er tænkt, og så kan man jo indlede sin andagt med fri bøn eller knytte en fri bøn til Veit Dietrichs bøn.

En skabelon for en andagt kunne i så fald tage sig sådan ud:

- Bed om, at Gud vil tale gennem sit ord.
- Læs dagens tekstafsnit (brug Bibelen eller Salmebogen).
- Overvej eller drøft betydningen.
- Læs refleksionen.
- Bed en fri bøn og slut af med Veit Dietrichs kollekt.

Andagtsbogen er beregnet til personligt brug, til brug af par eller ved andagten i en familie, hvor der er større børn. Den er derimod ikke velegnet til familieandagten med mindre børn. Da det er min erfaring, at andagtsbøger ofte læses op for en mindre gruppe eller et fællesskab, har jeg foreslået en salme fra Den Danske Salmebog, som kan bruges sammen med en af ugens andagter. Nogle har også stor glæde af at memorere salmer.

At følge kirkeåret kræver en smule træning, fordi vi er langt mere vant til at følge kalenderåret. Men skåret ind til benet er det nu ikke så vanskeligt endda. På bagsiden af bogen er der et cirkeldiagram, som illustrerer kirkeårets forløb gennem årets søn- og helligdage. De farver, som knytter sig til den enkelte søn- og helligdag, vil blive forklaret og fortolket, efterhånden som vi bevæger os gennem kirkeårets perioder.

Kirkeåret er bygget op omkring søn- og helligdage med hver sit tema. Disse temaer er naturligt lænket sammen både fra søndag til søndag, fra periode til periode og fra højtid til højtid. Alt dette vil forhåbentlig blive mere tydeligt undervejs.

Hvordan finder man så ud af, hvilken søndag det er? Lidt søgning på den lokale kirkes hjemmeside kan ofte give svaret. Det samme kan kirkebladet og bibellæseplaner som dem fra Bibellæser-Ringen og Bibelselskabet. Men får man begyndt med denne bog 1. søndag i advent, er der kun fire steder i løbet af året, som kræver særlig opmærksomhed.

Det første sted er mellem jul og helligtrekongersdag. Her har jeg forsøgt at guide under introduktionen til juletiden. Det andet sted er ved afslutningen af epifanitiden. Epifanitidens længde varierer efter, hvornår påsken falder. Jeg har i skemaet herunder regnet mig frem til, hvornår sidste søndag efter helligtrekonger falder ti år frem efter denne bogs udgivelse. Det tredje sted er ved allehelgen. Allehelgenssøndag er altid første søndag i november. Det, der kræver opmærksomhed, er, at allehelgenssøndag »gør det ud for« en af trinitatissøndagene. Hvis allehelgenssøndag er 21. søndag efter trinitatis, springer man 21. søndag efter trinitatis over. Endelig skal man være opmærksom på, at sidste søndag i kirkeåret altid afslutter kirkeåret. Som regel vil nogle af de sidste trinitatissøndage ikke komme i brug.

Helligdagsberegning:

	Sidste s. e. h3k	Påskesøndag	Allehelgen
2011	13. februar	24. april	6. november
2012	29. januar	8. april	4. november
2013	20. januar	31. marts	3. november
2014	9. februar	20. april	2. november
2015	25. januar	5. april	1. november
2016	17. januar	27. marts	6. november
2017	5. februar	16. april	5. november
2018	17. januar	1. april	4. november
2019	10. februar	21. april	3. november
2020	2. februar	12. april	1. november

Så skal man være opmærksom på, at vi har to tekstrækker. Alle teksterne, som er benyttet i denne bog, hører til 1. tekstrække. Derfor vil der være størst sammenhæng mellem denne bog og søndagens gudstjeneste i de år, hvor 1. tekstrække benyttes. Det gør den i de år, hvor størstedelen af kirkeåret falder i et ulige år. Det vil sige det kirkeår, som begynder 1. søndag i advent 2012, 2014 og så videre. Man kan dog sagtens benytte bogen de år, hvor 2. tekstrække benyttes i kirkerne, da der normalt er en vis tematisk sammenhæng mellem 1. og 2. tekstrække.

ADVENTSTIDEN

Adventstidens liturgiske farve er violet. Første søndag i advent kan man også benytte hvid, fordi det er kirkeårets åbningsdag. Den violette farve i kirkeåret betyder forberedelse. I adventstiden er det Jesu fødsel, vi forbereder os til. Den åndelige forberedelse består i at se tilbage på den måde, hvorpå Gud har forberedt sig til, at Sønnen skulle fødes som menneske. Og den består i at se indad og spørge mig selv, om jeg er parat til at tage imod Jesus som min Herre og konge.

I adventstiden har vi en rigdom af traditioner, som kan hjælpe os med indlevelse i adventstidens tema og forberedelse til fejringen af Jesu fødselsdag. Lad os gøre brug af dem. At samle familien, tænde adventskransen og synge en adventssalme – gerne den samme hver dag i en uge – er både hyggeligt og lærerigt.

I. søndag i advent er søndag mellem d. 28. november og d. 3. december.

1. søndag i advent: Herren kommer til sit folk

DDS 84: »Gør døren høj, gør porten vid!«

Søndag

Matt 21,1-9

JESUS KOMMER FOR AT VINDE FREDEN

Beretningen om Jesu indtog i Jerusalem læser vi to gange i løbet af kirkeåret: 1. søndag i advent og palmesøndag. Kronologisk hører den hjemme i ugen op til påske. Åndeligt passer den dog også ind her i adventstiden, fordi den proklamerer Herrens komme til sit folk.

Profetierne fra Det Gamle Testamente står i kø som baggrund for Jesu indtog i Jerusalem. Først henviser Matthæus til Zak 9, hvor Herren lover at skaffe sit folk fred. Herren vil sende dem en konge. Man kan undre sig over, at kongen rider på æsel. Det gjorde konger kun i fredstid. Man kan også undre sig over, at han er sagtmodig. Burde han ikke komme på en hvid hingst med et sværd i hånden og en karismatisk udstråling? Han kommer jo for at vinde freden. Hvorfor underspiller Jesus sin rolle?

Verden har set fredskæmpere som Jesus: Martin Luther King, Ghandi, Nelson Mandela. Den slags fredsvindere møder ikke magthavere med magt, men med den fred, som de insisterede på. Deres succes som fredsvindere afhænger derfor af én ting: modtagelse. Én enkelt attentatmand kan gøre en ende på dem. Sådan forsøgte Herodes den Store sig som attentatmand mod Jesus. Han mislykkedes, men senere fuldførte Pilatus, hvad Herodes den Store havde begyndt. Luther King, Ghandi og Mandela vandt flere tilhængere af den fred, de kæmpede for ved deres død og fængsling end ved deres liv og virke.

Sådan også med Jesus. Skal han vinde freden, må han vinde os for freden. Han demonstrerer sandhedens triumf over løgneren, kærlighedens triumf over hadet ved sit sagtmodige indtog i Jerusalem. Byder vi ham velkommen? Tager vi imod ham? Den store folkeskare bredte kapper og grene på vejen foran ham og kaldte ham velsignet. En velsignelse er han for dem, der tager imod ham.